

Område: Hållbar samhällsplanering – infrastruktur, boende, regional utveckling samt jord- och skogsbruk	Sidantal: 31
--	-----------------

HÅLLBAR SAMHÄLLSPANERING

En hållbar samhällsutveckling är en politisk vision om hur vi ska utforma framtiden. Det är ett förhållningssätt där ansvar för varandra och för naturen ska vara vägledande när samhället planeras och formas. En hållbar samhällsplanering handlar om att skapa förutsättningar för utveckling och välbefinnande samt att värna människors hälsa och naturens resurser. Detta måste göras på ett sätt som leder till att även kommande generationer får ett gott liv. I västvärlden har vi länge låtit våra fotavtryck växa till orimliga proportioner. Nu är det dags att på allvar byta färdriktning och låta våra kunskaper omvandlas till handling och en hållbar samhällsutveckling.

Centerpartiet vill:

- Att helhetsperspektivet och budskapet om hållbar samhällsutveckling ska genomsyra vår politik och dialog med människor.

POLITIK FÖR REGIONAL UTVECKLING

Regional utveckling

Centerpartiets vision för Sverige är ett företagsamt, grönt, tryggt och öppet samhälle byggt underifrån. Därför vill Centerpartiet regionalisera Sverige och decentralisera makten. Det innebär att vi vill släppa fram den lokala potential som finns runt om i landet för att få fram nya företag, ökad tillväxt och livskraft. Genom en politik för regional utveckling med verklig självbestämmanderätt där olikheter är en tillgång och där makten utgår från den enskilda människan, skapar vi attraktiva levnadsvillkor och dynamiska förhållanden för tillväxt och utveckling i hela landet. Ett federalt Sverige där beslutandemakten finns hos medborgarna är grunden för Centerpartiets politik för regional utveckling. Även Ansvarskommitténs slutbetänkande som presenterades i början av 2007, tog ett rejält steg mot en decentraliseringsprocess med ökat regionalt inflytande. (Motion 423)

Regeringen har beslutat att aktivt driva en förnyelse som ger alla delar av landet möjlighet att växa och utvecklas av egen kraft, snarare än att behöva lita på tillfälligt stöd från statsmakten. En nationell strategi för att stärka utvecklingskraften på landsbygden kommer att utarbetas. Där ingår att Centerpartiet eftersträvar att statliga myndigheter ska lokaliseras utanför regionala centra, i syfte att skapa eller behålla arbetstillfällen och kompetens i hela landet. Därigenom ökar attraktionskraften och möjligheten att bo och kunna försörja sig av egna medel på mindre orter. Parallellt med att den lokala och regionala konkurrenskraften stärks och bättre förutsättningar för investeringar och innovationer skapas, stärks tillväxtpotentialen i hela landet. Landsbygden ska ses som en tillgång för Sverige, en inställning som alltid varit självklar för Centerpartiet och som vi nu driver vidare.

Statlig service ska finnas i hela landet, och den ska vara samordnad och anpassad för befolkningens behov såväl på landsbygd som i städer och tätorter. Tydlig samverkan inom och mellan offentlig, privat och ideell verksamhet där utrymme ges för lokalt nytänkande och traditioner framför nationella lösningar och likformning öppnar upp för livskraftiga regioner och kommuner. För detta krävs också en tydlig ansvarsfördelning, så att den som har ansvar också har beslutandemakten och kontrollen över finansieringen. Detta är frågor som Centerpartiet kommer att driva i regeringen. (Motion 424, 425)

Mer självständiga regioner är också en förutsättning för att stärka den kommunala nivån som får ökade möjligheter att driva sina frågor utifrån lokala förutsättningar och behov. Genom att låta kommunerna behålla mer av skattekraften ökar deras valmöjligheter. Centerpartiet vill även se en ändring i grundlagsskyddet så att kommunernas självstyre stärks. Detta innebär att de får ytterligare förutsättningar att samarbeta med andra kommuner över kommungränserna. (Motion 426)

Centerpartiet vill:

- Skapa politik för ett Sverige som är företagsamt, grönt, tryggt, öppet och byggt underifrån.
- Att god infrastruktur skall vara tillgänglig för alla och bidra till tillväxt i hela landet.
- Att den regionala nivån får ett ökat ansvar i infrastrukturplaneringen.
- Att samverkan inom och mellan offentlig, privat och ideell sektor ska öka för att finna nya välfärdslösningar och utvecklingsområden.
- Att kommunernas självstyre ska stärkas, dels genom grundlagsskydd, dels genom att de får behålla mer av skattekraften.
- Att statlig service ska finnas i hela landet, och att den ska vara samordnad och anpassad för befolkningens behov såväl på landsbygd som i tätort.
- Eftersträva lokalisering av statliga myndigheter även utanför regionala centra.

INFRASTRUKTUR

Centerpartiets vision är en infrastruktur som stärker en regional mångfald i en globaliserad värld. En väl fungerande infrastruktur har till syfte att vara en del av näringslivets möjligheter och den är en del av de förutsättningar som behövs för att skapa större arbetsmarknadsregioner. Infrastrukturen ska skapas utifrån regionernas olika behov och utveckling hellre än en nationellt styrd regionutveckling – på det sättet skapas livskraftiga regioner präglade av mångfald.

Centerpartiet vill ha ett helhetstänkande som utgår från människors behov av rörlighet. Genom en samlad syn på infrastrukturen och transportpolitiken kan vi skapa ett jämlikt och miljömässigt transportsystem. Vi har en bestämd ambition att järnvägsnätet och vägnätet, liksom el- och telenät inklusive mobilteletäckningen, skall vara robust och väl fungerande.

Investeringar i, och underhåll av, infrastruktur har under en lång rad av år varit ett eftersatt område. Därför finns det nu ett stort behov av att tydligt prioritera dessa satsningar. (Motion 427)

Prognoserna för statsfinansernas fortsatta positiva utveckling, inte minst att statsskulden kommer att minska väsentligt under mandatperioden, lägger en god grund för att nödvändiga satsningar på infrastruktur ska kunna komma till stånd. Redan på kort sikt behöver resurserna för att åtgärda eftersatt underhåll öka. Större infrastrukturinvesteringar förbereds och kommer att inledas redan nu, så att de kan komma till nytta när konjunkturen viker. Staten har ett grundansvar för att infrastrukturanslagen kommer hela landet till godo. Det bidrar till både en förbättrad infrastruktur och en starkare arbetsmarknad i hela landet.

Finansieringsformer för en bättre infrastruktur

De kommande årens investeringar för att utveckla infrastrukturen, bl.a. genom att bygga bort flaskhalsar och öka säkerhet och tillgänglighet i hela landet, kräver även nya finansieringslösningar. Centerpartiet ser flera olika möjligheter.

Ett första alternativ är via offentlig-privat samverkan (OPS) där olika aktörer samverkar kring finansiering av infrastruktur. Detta alternativ kommer alliansregeringen att verka för. Ett bra exempel på OPS är enskilda vägar. Med detta kan riskspridningen fördelas på de parter som har bäst förutsättningar att ta risker. Det kan också möjliggöra en tidigareläggning av projekt, bidra till ett mer effektivt genomförande samt ge tydliga effektivitetsvinster för

aktören. Vägavgifter är en form av OPS som regeringen nu inför i form av trängselskatt i Stockholm. Försöket med trängselskatt som genomfördes i Stockholm under första halvan av år 2006, hade en positiv inverkan på miljön. Trafiken minskade med 22 procent och flöt mycket bättre. Det befintliga vägnätet utnyttjades därmed mer effektivt. Under den här korta tiden minskade mängden koldioxidutsläpp avsevärt i Stockholms innerstad. Centerpartiet är positivt till en vägavgiftsmodell som i framtiden beslutas och hanteras av den regionala nivån.

Ett andra finansieringsalternativ innebär att reformera AP-fondens placeringsregler. Dagens tak på hur mycket AP-fonderna ska få investera i onoterade aktier skulle kunna höjas och därmed investeras i infrastrukturobjekt. Centerpartiet anser att de statliga anslagen, även i fortsättningen, ska vara huvudprincip när det gäller finansiering av vägnätet. Dock är det inte motiverat med någon öronmärkning av skatterna enbart för väginvesteringar. (Motion 430)

En tredje lösning är en obligation som etableras med statlig garanti där långsiktiga placerare erbjuds teckna sig. Bland annat försäkringsbolag som arbetar med långsiktiga lån har anmält intresse av ett finansiellt instrument som detta. Den privata marknaden skulle då kunna investera i infrastruktur till rimlig kostnad. Idag finns liknande fonder som hanteras av finansiella aktörer på den internationella marknaden. Där handlar det ibland om att investera i specificerade objekt, i andra fall investera i en fond som hanterar en större portfölj via offentlig-privat samverkan; t.ex. vägar.

Två andra finansieringsalternativ som Centerpartiet vill lyfta fram är medel från Europeiska Investeringsbanken och lånefinansiering.

Centerpartiet vill:

- Att staten har ett grundansvar för fungerande infrastruktur i hela landet.
- Att anslagen till infrastruktur ska öka och ska komma hela landet till godo.
- Att den regionala nivån får ett ökat ansvar för prioritering och planering av infrastrukturen.
- Förändra lagstiftningen i syfte att möjliggöra för den regionala nivån att besluta om och ansvara för t.ex. vägavgifter.
- Utveckla nya och alternativa samverkansformer och finansieringslösningar för investeringar i infrastruktur.

Drift och underhåll

Det är en självklarhet att allmänna och enskilda vägar i alla delar av landet skall vara farbara vägar året runt utan fara för liv och hälsa eller risk för stora skador på fordonen. Centerpartiet vill därför komma tillrätta med det eftersatta underhållet och samtidigt garantera en underhållsnivå som inte tillåter framtida eftersläpningar. (Motion 462)

Bristande underhåll leder till en ren kapitalförstörelse. Den socialdemokratiska regeringen lät underhållet av Sveriges vägar respektive järnvägar förfalla. Redan i regeringens första budget 2007 omprioriterades 100 miljoner till drift och underhåll. Centerpartiet anser det viktigast att genomföra tjälsäkring, bärighet och rekonstruktion liksom ett miljöanpassat underhåll av vägar vintertid. (Motion 428, 429)

Efter stormen Gudrun i januari 2005 blev stora delar av vägnätet i de berörda områdena helt oframkomliga och slog hårt mot såväl boende som företagare på landsbygden då de drabbades av dålig framkomlighet. Centerpartiet och Alliansen har arbetat för att intensifiera återställandet till den vägstandard som var innan stormen, bland annat genom att utöka det tidigare vägstödet med 30 miljoner kronor.

Infrastruktur i storstadsregioner

Storstadsregionerna fortsätter att växa och att utvecklas. Det är därför viktigt att ny infrastruktur planeras och utformas så att den aktivt kan integreras i stadsbyggandet. För infrastrukturens del betonas framförallt samverkan mellan transportslag och vikten av tvärförbindelser. Centerpartiet anser att infrastrukturplanering för storstäder ska behandlas på regional nivå. Genom att alliansregeringen tydligt deklarerat att man är beredd att pröva alternativ finansiering i form av offentlig-privat samverkan kan nu tempot ökas i dessa prioriterade satsningar. Centerpartiet anser att frågan kring infrastrukturens planering avseende trafikleder i storstäder t.ex. Österleden i Stockholm, som Centerpartiet är lokalt starkt kritisk till, bör behandlas på lokal nivå. Detta och liknande projekt prövas utifrån stor miljöhänsyn och att tydliga miljöprövningar görs. (Motion 431)

Centerpartiet vill:

- Att transportnätet i hela landet tillförsäkras de resurser som behövs för att komma till rätta med ett eftersatt underhåll, bärighet och konstruktion.
- Garantera en underhållsnivå som inte tillåter framtida eftersläpningar.

EN HÅLLBAR TRANSPORTFÖRSÖRJNING

Centerpartiet har en vision om ett modernt och tillgängligt transportsystem där alla människors grundläggande transportbehov kan tillgodoses samtidigt som det ska bidra till tillväxt och företagande och minimera miljöpåverkan. På det sättet stärker vi den lokala och regionala konkurrenskraften och skapar förutsättningar för investeringar och innovationer. Vi arbetar för att kvinnors och mäns olika behov av transporter tillfredsställs så att vi skapar lika förutsättningar för alla.

Transportsektorn står för en tredjedel av alla koldioxidutsläpp och gods- och persontransporterna på de svenska vägarna beräknas öka de närmaste åren. En gigantisk utmaning ligger framför oss. För Centerpartiet är detta en kärnfråga som vi gick till val på och kommer även i fortsättningen att driva fram åtgärder som möjliggör en växande transportsektor samtidigt som vi minskar utsläpp av koldioxid och andra klimatpåverkande gaser. En viktig förutsättning för detta är att forskning och utveckling inom området stimuleras på olika sätt. (Motion 432)

Det är dags att samhället ser transporter ur ett helhetsperspektiv. Centerpartiet vill se över möjligheterna att bilda ett samlat transportverk i vilket Vägverkets, Banverkets, Luftfartsverkets och Sjöfartsverkets uppgifter skulle kunna samlas. Ett sammanhållet transportsystem skulle underlätta resande och transporter liksom planeringsamordning och inte minst förbättra möjligheterna att bedriva ett övergripande och effektivt miljöarbete.

Ett led i ett mer sammanhållet transportsystem är kombitrafik, där olika transportslag kombineras och utnyttjas optimalt. Att frakta gods med kombitrafik ligger helt i linje med omställningsarbetet till ett grönt transportsystem. Företagens krav på optimal logistikplanering gör idag att kombitrafik inte alltid ses som tillräckligt pålitlig och snabb. En transportinriktning som grundar sig på kombinerade transporter behöver därför organiseras annorlunda för att förbättra transportkedjan och logistiken. Centerpartiet menar att införandet av lika konkurrensvillkor och en rättvis prissättning inom EU är viktiga styrinstrument när det gäller att stimulera kombinerade transporter. Ett nät av större terminaler i Sverige och i resten av EU är också ett behov som måste tillgodoses. Att hitta lösningar på befintliga hinder och tillvarata redan effektiva lösningar, skulle göra att kombitrafik blir både effektivare och mer attraktivt som transportalternativ.

De globala miljöhoten berör oss alla. Centerpartiet anser att en internationell samverkan är viktig där alla medverkar aktivt för en bättre miljö. Regeringens allianspartier är enade om att sätta klimatpolitiken högt på dagordningen och prioriterar åtgärder som minskar utsläppen av koldioxid.

Utan bilen stannar Sverige, men utan miljöanpassad bilism tvingas bilen stanna för klimatets skull. För att bilen även ska kunna användas i framtiden som ett kommunikationsmedel, utan att äventyra klimatet, är det av stor vikt att utveckla förnybara bränslen som ersätter de fossila. Därför vill Centerpartiet att såväl tillverkare som konsumenter bör stimuleras att satsa på energieffektivare fordon som drivs på miljövänliga bränslen. Vår ambition är att förbjuda all försäljning av nytillverkade fordon som enbart kan drivas av fossila bränslen efter 2015.

Vi anser att bilen är en förutsättning för att kunna bo och verka på landsbygden men också att det är självklart med ett miljövänligt transportsystem där transportslagen kan samverka.

Miljöbilarna är fortfarande en liten del av marknaden. Därför är det hög tid att intensifiera arbetet för en grönare trafik. Centerpartiet har drivit frågan kring en nedsättning av förmånsvärdet för miljöbilar då den lägre beskattningen har fått stor effekt på försäljningen av miljöbilar som tjänstefordon. Vi ser dock att dessa förmånsvärden ska vara likställda för såväl etanol som biogas- och elbilar för att på det sättet skapa lika villkor för de olika drivmedlen. Centerpartiet hoppas kunna stimulera användningen av även andra förnybara drivmedel än etanol vid tankställen. Idag är tyvärr etableringen biogasmackar kraftigt begränsad. Att införa en skyldighet för tankställen att tillhandahålla förnybara drivmedel är en tidigare debatterad fråga, där riksdagen 2007 beslutade om ett bidrag på 97,7 miljoner kronor för detta ändamål. Under våren 2007 beslutades även att införa en miljöbilspremie som en stimulansåtgärd för inköp av miljövänligare bilar och Centerpartiet arbetar för en översyn av miljöklassningen av fordon och bränslen.

Centerpartiet är aktivt i utvecklandet av alternativa transportsystem. För att Sverige ska kunna ligga i framkant i hållbara transportsystem måste vi verka för att utveckla och understödja alternativa transportsystem parallellt med dagens transporter.

Vi har alla ett ansvar för att vårda den biologiska mångfalden. I landet skyddas stora naturområden genom avtal mellan markägare och staten. Allmänhetens tillträde till de skyddade naturområdena såsom Natura 2000-områden och övriga skyddade områden sker ofta via enskilda vägar som underhålls av respektive markägare eller

vägsamfällighetsföreningar. Centerpartiet anser att tillgängligheten är viktig till dessa områden och att en ersättning är skälig för underhåll av dessa vägar i form av EU-medel inom Natura 2000-områdena. (Motion 433)

Terrängkörning på barmark är förbjudet i hela Sverige. Däremot får man köra skoter på väl snötäckt mark om man inte skadar marken eller annan växtlighet. Den som har tillstånd att köra i terrängen skall anpassa sin färdväg och hastighet samt sitt färd sätt så att människor och djur inte störs i onödan och så att skada på mark eller växtlighet undviks. Centerpartiet tycker det är viktigt med skyltningen i terrängen samt att ha en dialog med ansvarig på lokal nivå. (Motion 434)

Centerpartiet vill:

- Se över möjligheten att skapa ett samlat transportverk, som ur ett helhetsperspektiv kan medverka till att transportsystemet vidareutvecklas.
- Främja kombitrafikens utveckling genom ett ökat samarbete med berörda parter.
- Att nät av större kombitrafikterminaler prioriteras i Sverige och i resten av EU.
- Att såväl tillverkare som konsumenter stimuleras till att satsa på energieffektivare fordon som drivs på miljövänliga bränslen.
- Arbeta för alternativa transportsystem parallellt med dagens.
- Verka för en översyn av terrängkörningslagen så att jord- och skogsbruk skyddas bättre i framtiden.

Kollektivtrafiken

Kollektivtrafiken är en viktig pusselbit i människors vardag och en väl utvecklad kollektivtrafik förenklar vardagen för många. Den är också en viktig faktor i skapandet av större arbetsmarknadsregioner som är tillgängliga för kvinnor och män på lika villkor. Vi vet att kvinnors respektive mäns rese mönster ser olika ut och att kvinnor reser kollektivt i större utsträckning än män.

Kollektivtrafiken får också en allt större betydelse. Människor reser i större utsträckning och pendlar även längre sträckor mellan jobb och bostad. Kollektivtrafiken kan effektivt bredda arbetsmarknaderna och öka tillgängligheten till högre utbildning. Den medverkar således till förstoring av arbetsmarknadsregioner och företagande samtidigt som det miljömässigt bidrar till en grönare stadsmiljö.

För Centerpartiet är en god transportförsörjning och en god tillgänglighet av stor betydelse för att man ska kunna leva och arbeta under bra förhållanden. Det är viktigt att göra kollektivtrafiken attraktivare och genom det erbjuda goda alternativ till bilen.

Vår vision är att skapa en fungerande kollektivtrafik för alla människors behov. Detta skapas bäst på lokal nivå – en av knäckfrågorna handlar om att planera och utveckla kollektivtrafiken parallellt med skapandet av nya bostadsområden, inte i efterhand då människor vant sig vid att ta bilen. Vägverket och Banverket har ett uppdrag att, i samverkan med berörda myndigheter och övriga aktörer, gemensamt ta fram ett nationellt handlingsprogram för kollektivtrafikens långsiktiga utveckling. Detta uppdrag kommer att redovisas under hösten 2007.

Centerpartiet vill:

- Utveckla kollektivtrafiken för att ge alla människor möjlighet till ökad rörlighet och möjlighet att ta del av större arbetsmarknadsregioner.

Trafiksäkerhet

Trafiksäkerheten beror ytterst på individens eget beteende men ansvaret delas naturligtvis med stat och kommun. Nykterhet, hastighet och bilbälten är tre viktiga verktyg för att minska antalet döda i trafiken. Sedan riksdagen fattade beslut om nollvisionen 1997 har trafiksäkerhetsarbetet fått en positiv utveckling. Etappmål för 2007 innebär max 270 döda personer i trafiken. Tack vare fokus och åtgärder på sänkta hastigheter, ökad nykterhet samt utveckling av säkrare fordon och skyddssystem kan vi konstatera att det gått i rätt riktning under åren. Dessvärre pekar första delen av 2007 på ett ökat antal döda jämfört med året innan.

Trots en god utveckling mot nollvisionen är bristande trafiksäkerhet en av våra mest akuta hälsofrågor. Bidragande faktorer förutom en generell ökning av trafiken är en signifikant hastighetsökning samt en större användning av alkohol och andra droger i samhället. När det gäller hastigheter har riksdagen beslutat under våren 2007 om nya hastighetsgränser som kompletterar de gamla från 1971. Kortare och fler intervaller i hastigheten ska bidra till att vi får rätt hastighet på rätt väg med potential enligt vägverket att rädda 40-50 liv i trafiken per år enligt vägverket. (Motion 436)

Centerpartiet arbetar för att kontinuerligt stimulera forskning och utveckling av fordonstelematik. Ny teknik har införts och utvärderats våren 2007, bl.a. alkolås, som ska

förhindra påverkade förare i trafiken. Efter utvärdering är målsättningen att tillämpa detta i yrkestrafiken i hela landet. Under flera år har försöksverksamhet pågått där personer dömda för rattfylleri kunnat välja att installera alkolås i sin bil som ett alternativ till att få körkortet indraget. Denna försöksverksamhet skall nu utvärderas av oberoende forskare. Centerpartiets målsättning är att dessa i framtiden bara ska få tillbaka sitt körkort under förutsättning om fordonen har alkolås.

För yrkeschaufförer i tung trafik finns en gemensam europeisk lagstiftning. Vad det gäller verkställighet av påföljder för chaufförer planerar regeringen att i höst lägga en proposition angående detta. Centerpartiet anser att det är viktigt att harmoniseringen av EU-lagarna efterlevs liksom hanteringen av viktgränser för körkort och bedömer därför att det inte är befogat att ändra på lagstiftningen. (Motion 435, 437)

Centerpartiet vill:

- Fortsätta utveckla trafiksäkerheten ytterligare med avseende på fordon, väg och mänskligt beteende.

POSTSERVICE

Alla människor skall ha rätt till en posttjänst av god kvalitet i hela landet. Centerpartiet anser att det är en självklarhet att det ska finnas en allmän traditionell samhällelig service som postförbindelser och att en fortsatt hög servicegrad och likvärdiga utvecklingsvillkor kan upprätthållas. För många företagare är en fungerande postgång en livsnödvändighet och är således en av många förutsättningar för ett attraktivt företagsklimat i hela landet.

Medlemskapet i EU gör att Sverige har förbundit sig att uppfylla grundläggande samhällsomfattande tjänster. För postverksamhetens del innebär detta bland annat att expeditions- och insamlingsställena ska ligga så tätt att användarnas behov beaktas, att en insamling och utdelning av post sker fem dagar i veckan och varje arbetsdag. Utdelning av post ska som huvudregel ske vid bostadsställe eller annars vid annan lämplig anläggning. (Motion 438, 439)

Centerpartiet vill:

- Se till så att den internationella lagstiftningen efterlevs.
- Att posttjänstens garanterade utdelning fullföljs med god kvalitet i hela landet.

IT- OCH TELEKOMMUNIKATION

Den snabba tekniska utvecklingen leder till nya möjligheter. Våra metoder att kommunicera är idag nästan oinskränkta vilket leder till nya förutsättningar, möjligheter och därmed nya livsmönster. Väl utvecklade kommunikationer är kärnan i ett modernt samhälle med informationsteknik som gör att människor i alla åldrar kan utföra sitt arbete oberoende av plats. Centerpartiets grundvärdering är att mycket i samhället kan och skall överlämnas till dem som är berörda. Statens ansvar är bl.a. att säkerställa att god konkurrens råder och att vi har en infrastruktur i världsklass. Vi ser också nödvändigheten i att lokala och regionala organ ges större inflytande i frågor som rör den lokala och regionala infrastrukturen.

Lagen om elektroniska kommunikationer

En allmän uppfattning är att det inte är bra med en dominerande operatör som besitter strategiska delar av den relevanta infrastrukturen. Regeringen lät utreda under hösten 2006 beslutsprocessen och konkurrensfrämjande åtgärder liksom en effektivisering av domstolssystemet. Med denna bakgrund gjorde alliansregeringen under våren 2007 en omfattande översyn av regelverket för området elektroniska kommunikationer och överlämnade en proposition till riksdagen som innebär en förbättring av konkurrensen inom området då möjligheterna till att genom juridiska upptåg motarbeta regleringar effektivt kommer att inskränkas.

Telefoni

Tillgång till modern mobilkommunikation i hela landet är avgörande för ett fungerande samhälle för tillväxt och utveckling. Här ligger Sverige i framkant med en väl utvecklad 3G-teknologi där 97 % av befolkningen hade täckning 2006 liksom introduktionen av ett digitalt mobiltelefonsystem under 2007 som ersätter det tidigare analoga. Trots en god teknologiutveckling är tyvärr täckningen på landsbygden fortsatt bristfällig.

För fast telefoni har utvecklingen gått fort framåt de senaste två åren då alternativa operatörer nu har möjlighet att fakturera abonnemangsavgift direkt till slutkund vilket inte gick tidigare under Telia-Soneras monopol. För Centerpartiet är fungerande el- och telenät till en rimlig kostnad en självklarhet. Vi vill även öka kraven på el- och teleleveranserna och ge marknaden rätt förutsättningar att investera i näten i syfte att säkra framtida leveranser. Vi kan dock inte styra valet av den tekniska lösningen som kan se olika ut i olika delar av landet.

Vi minns alla stormarna som ägde rum i januari 2005 och kan i efterhand se hur sårbar den elektroniska kommunikationen egentligen är. Hundratals hushåll drabbades av långvariga avbrott av el-försörjelser och telefonförbindelser. Katastrofen var ett faktum. Riksdagen har infört en lagstiftning med hårdare krav, som innebär att om strömavbrott blir längre än 12 timmar ska konsumenterna få ersättning av elbolaget. Tyvärr finns det alltför stora skillnader i leveranssäkerhet beroende på del av landet då kostnaden för att öka leveranssäkerheten är högre i glesbygd än i tätort.

Bilden som allmänheten har är att det är mobiloperatörernas fel när telefonin inte fungerar vilket inte är helt rätt alla gånger. Vid inträffade avbrott i telefonin kan man i stor utsträckning härleda dessa till uteblivna elleveranser. Det pågår ett arbete mellan teleoperatörer, elbolag, nätoperatörer, PTS m.fl. för att öka robustheten och minska samhällets sårbarheter. Detta arbete måste ytterligare utvecklas. (Motion 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 463)

Människor reser över landsgränserna i större utsträckning idag än för bara några år sedan. Roaming innebär att du med dagens teknik kan använda din mobiltelefon, att ringa och ta emot samtal, utomlands precis som om du vore kvar i hemlandet. Denna tjänst innebär en alltför hög avgift som berör 147 miljoner EU-medborgare på mobiltelefonimarknaden. Den höga avgiften är inte acceptabel. Därför har Centerpartiet varit aktiva att driva fram förslaget hela vägen till energiutskottets beslut i Europaparlamentet under april 2007. Förslaget innebär att människor skall kunna ringa hem till släkt och vänner på sin utomlandssemester till en rimligare kostnad. En vanlig konsument har problem att identifiera vem som är upphov till den höga kostnaden, den egna operatören eller operatören i det land som man ringer eller blir uppringd i. Detta är ett marknadsmisslyckande varför en viss form av reglering är önskvärd. Samtidigt är det viktigt att regleringen utformas på ett sätt så att inte den tekniska utvecklingen, konkurrensen eller marknaden tar skada. Konsumenterna bör dessutom själva aktivt ta ställning till om man vill ha det här konsumentskyddet eller om man väljer att avstå.

Centerpartiet vill:

- Att alla teleoperatörer ska på lika villkor ha tillgång till accessnätet.
- Att det pågående robusthetsarbetet inom el-, mobil- och telenäten intensifieras.

BREDBAND FÖR ALLA

IT-infrastrukturen står idag inför ett stort utvecklingsbehov. Trots en god standard finns det ett antal geografiska områden i Sverige som fortfarande saknar tillgång till bredbandsuppkoppling. För att kunna ta del av möjligheterna med det moderna IT-samhället förutsätts det bland annat en väl utvecklad och robust IT-infrastruktur i hela landet. Tillgång till bredband är en förutsättning för att kunna delta i samhällslivet på ett bra sätt. I Sverige har vi en väl utvecklad bredbandsmarknad där vi med en fjärdeplats i EU har ökat bredbandsanvändandet med 200 % sedan 2003. Centerpartiet arbetar för en digital allemansrätt, där hela landet år 2013 ska kunna använda IT-kommunikation på likvärdiga villkor.

För ett väl fungerande samhälle krävs en marknad där oberoende operatörer har tillgång till marknaden och utbudet av det nät som Telia-Sonera tidigare haft ett naturligt monopol på, accessnätet. Centerpartiets politik är att alla teleoperatörer skall på lika villkor ha tillgång till detta kopparnät. Regeringen har gett Post- och Telestyrelsen i uppdrag att utreda hur en vertikal separering av Telia-Soneras accessnät kan gå till. Syftet är att skapa transparens och likabehandling för bredbandsoperatörer. Förhoppningsvis kommer detta att leda till att fler kan få tillgång till bredband och till lägre priser. (Motion 451, 452, del 440)

Det stora antalet företag som tillhandahåller Internet borde föranleda en bra konkurrens men tyvärr är detta inte verkligheten då endast åtta av dessa företag har 92 % av samtliga kunder. Centerpartiets vision är en öppen marknad med lika villkor för marknadens alla aktörer. Vi vill även stödja strategier som för en effektiv konkurrens utan begränsningar med kund Anpassat utbud och fortsatt teknisk utveckling. Vi vill se en tillgänglighet till bredbandsprodukter och strävar efter en långsiktigt hållbar konkurrens på en marknad utan osäkerhet för drift och där bredbandstjänster skall kunna uppnås för alla. För att marknaden ska fungera bra och konsumenterna kunna ta del av alla de möjligheter som en bredbandsanslutning ger möjlighet till är det viktigt att anslutningen är öppen. (Motion 453, 454)

Sverige behöver en aktiv IT-politik inriktad på att ge människor och företag nya möjligheter till livskvalitet, livskraft och självbestämmande. Vi anser att tillgång till bredband är en nödvändighet för att känna sig delaktig i den snabba tekniska utveckling som nu är ett faktum. Vi vill framför allt ha en digital allemansrätt där människor och företag såväl i staden

som på landet kan använda IT-kommunikation på snabba och lika villkor. Vi vill även att operatörer ska leva upp till åtaganden vad gäller kapacitet i näten och täckning i hela landet.

Offentlig sektor måste gå före och visa upp vad en effektiv e-förvaltning kan ge för vinster. Målet måste vara att stärka och utveckla demokratin och medborgarinflytandet. Samtidigt kan en effektivare förvaltning leda till lägre kostnader för såväl medborgare, företagare som offentlig sektor. När allt fler tjänster blir tillgängliga på nätet kommer också intresset att öka än mer och därmed samhällets totala nytta av IT-utvecklingen.

Regleringsstrukturen bör vara sådan att staten kan säkerställa infrastrukturens grundläggande funktion, oberoende av ägarförhållanden hos de fungerande operatörerna. Staten har därmed ett ansvar att utveckla en marknadsreglering och att främja forskning och utveckling men även att trygga tillfredsställande kommunikationer i områden där marknaden inte förmår klara detta på affärsmässiga villkor. Regeringens ambitioner för en fortsatt utbyggnad av bredband är att den i huvudsak ska ske i marknads regi.

Centerpartiet vill:

- Att operatörer ska leva upp till åtaganden vad gäller kapacitet i näten och täckning i hela landet.
- Utveckla strategier som möjliggör en effektiv konkurrens utan begränsningar med kundanpassat utbud och fortsatt teknisk utveckling.
- Arbeta för en digital allemansrätt där alla kan använda IT-kommunikation på likvärdiga villkor senast till år 2013.

EN HÅLLBAR BOSTADSPOLITIK

En bra boendemiljö är en grundläggande kvalitet för såväl tillväxt som välfärd. I befolkningstäta områden pågår en ständig planprocess för bostadsbyggande. Under lång tid har åkermarken i det sammanhanget inte värderats särskilt högt på grund av livsmedelsöverskottet i Europa. Den tiden är nu förbi. Åkermark kommer att vara viktig för livsmedels- och energiproduktionen framöver. Centerpartiet vill värna om intill liggande åkermark nära städer och tätorter, både för produktionen och som kulturvärde i landskapsbilden. Vi vill också värna om såväl grönområden och parker i tätorterna som skogar i ytterområden, för att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle ur hälsosynpunkt, där natur och kultur går hand i hand och är grundläggande för att skapa en trivsam boendemiljö. Historiskt har vi i Sverige inte byggt särskilt mycket på höjden jämfört med många andra

länder och det vill Centerpartiet ändra på. En positiv följd effekt kan också bli ett mer blandat boende än idag innebärande en minskad segregation i samhället.

Centerpartiets vision är att bygga ett välfärdssamhälle som kännetecknas av goda levnadsvillkor där varje enskild individ får bestämma över utformningen av sitt eget boende.

Centerpartiet strävar efter att reformera bostadspolitiken med ett större inslag av frihet där tillgängligheten till ett tryggt boende ska finnas för alla och till en rimlig kostnad.

Bostadspolitiken ska styras av vad människor själva efterfrågar. Detta till skillnad från den bidrags- och skattepolitik med överreglerat system kombinerat med tillfälliga subventioner som den tidigare socialdemokratiska regeringen förde.

Bostadsförsörjning

Den tidigare regeringens bostadspolitik var ett misslyckande. Politiken var uppbyggd på en snårskog av subventioner som resulterat i detaljerad statlig styrning och reglering där konkurrensen har åsidosatts. Som en följd har vi fått en utbredd svarthandel och en andrahandsmarknad där boendekostnaderna stiger och bostadsköerna växer. Detta speglar dagens bostadsbyggande i Sverige där ungefär hälften så många bostäder byggs i förhållande till BNP jämfört med våra nordiska grannländer. Bara i Stockholms län råder bostadsbrist i 21 av 26 kommuner.

Centerpartiet vill öka bostadsbyggandet i landet. Det kan uppnås genom en modernare bostadspolitik med större mångfald och ökad konkurrens med fler företag på marknaden. För att åstadkomma en marknad med fler aktörer som konkurrerar på lika villkor beslöt riksdagen i budgeten för 2007 att avveckla alla rena produktionssubventioner fr.o.m. 2007. Detta underlättar för mindre bolag att komma in på marknaden vilket i sin tur ökar konkurrensen. För att stimulera byggandet ytterligare har riksdagen beslutat att den s.k. stopplagen tas bort genom att häva regeln om tillstånd från länsstyrelsen inför ombildande av hyresrätter.

Centerpartiets eftersträvar att boendet ska kännetecknas av delaktighet och inflytande. Under våren 2007 beslutade riksdagen om att kommuner får rätt att utfärda hyresgarantier för hushåll som av olika skäl nekas kontrakt. Detta främjas ytterligare genom ett särskilt statligt bidrag på 100 miljoner kronor till kommuner för att göra rimliga riskbedömningar vid ekonomiska garantier samt för att täcka eventuella förluster. Allianspartierna är helt eniga om

att stöd till människor som har svårt att få en bostad är betydligt mer angeläget än produktionsstöd som hämmar konkurrensen på marknaden.

Svenska folket har länge upplevt att beskattningen av fastigheter saknar legitimitet. Under 2006 drev Centerpartiet, bl.a. genom motioner, frågan om att reformera fastighetsskatten med målsättningen att avveckla den längre fram. Under våren 2007 kunde alliansregeringen infria sitt vallöfte genom att föreslå att fastighetsskatten ersätts med en kommunal avgift.

Sverige har sedan miljonprogrammet på 60- och 70-talen haft återkommande behov av olika stödinsatser för ökad trygghet och trivsel, framför allt för att motverka den etniska segregationen inom bostadssektorn. Detta är en viktig fråga för Centerpartiet som arbetar för en mångfald på bostadsmarknaden där bättre service och kommunikationer i utsatta områden kan skapa tillhörighet och trygghet. Det är också viktigt att människor i dessa områden ges möjlighet att äga och påverka sitt boende. För att ytterligare underlätta fler människor att äga sitt boende bör fler privata finansieringsformer eftersträvas. På så sätt kan integrationsperspektivet bli en naturlig del i den långsiktiga stadsplaneringen.

Centerpartiet vill:

- Att bostadspolitiken ska kännetecknas av en större mångfald och valfrihet för individen.
- Att kommunerna själva ska få utforma den lokala bostadspolitiken.
- Minska segregation i boendet genom att förbättra service och kommunikationer i utsatta områden samt genom blandade upplåtelseformer i olika bostadsområden.
- Arbeta för ett integrerat samhälle och uppnå en ökad mångfald på bostadsmarknaden.
- Nå en jämlik bostadsmarknad där alla får möjlighet att påverka sitt boende.
- Öka nybyggnationen av såväl hyresrätter, bostadsrätter som kommande ägarlägenheter.
- Se fler finansieringsformer för bostadsköp.
- Bygga mer på höjden i befolkningstäta områden, för att spara åkermark och värdefulla grönområden samt för att minska transportbehoven.
- Modernisera hyreslagstiftningen för bostäder.

Hyresrätter

Den tidigare socialdemokratiska regeringens bostadspolitik har lett till skevheter på hyresmarknaden i form av reglerad hyressättning, dålig konkurrens inom byggsektorn, höga produktionskostnader och höga markvärden.

Centerpartiet vill skapa bra förutsättningar för en fortsatt mångfald på bostadsmarknaden. En hyresrätt kan innebära ett tillgängligt boende som är förutsättningen för en flexibel och rörlig

arbetsmarknad samtidigt som den är ett boendialternativ för människor som saknar ekonomiska förutsättningar att äga sin bostad. Därför vill vi se till att fler hyresrätter byggs och även ta större hänsyn till produktionskostnaderna vid hyressättningen för nyproducerade lägenheter. Vi vill även värna individens valfrihet i boendet med tillval och frånval angående utrustning och underhållsintervall. (Motion 455)

Centerpartiet vill:

- Värna om individens valfrihet i boendet med tillval och frånval vad gäller utrustning och underhållsintervall.

Ett långsiktig och miljövänlig boende

Dagens klimatförändringar innebär en miljöutmaning för alla medborgare och kräver handling omedelbart. Bygg- och fastighetssektorn svarar för ca 40 procent av Sveriges totala energianvändning där den största energimängden går åt att värma ytor och vatten samt för att driva olika apparater. Som en del i arbetet med energieffektiviseringen i bostäderna arbetar Centerpartiet för att utveckla omställningen från fossila bränslen. Användningen av olja för uppvärmning har dock minskat i bostadssektorn och bör kunna brytas fullständigt inom en snar framtid. På grund av allt fler energikrävande produkter i hemmen har elanvändningen dock fördubblats sedan 1980. Vi anser det därför viktigt att ge konsumenten själv möjligheten att påverka i valet av energikrävande produkter i hemmet. Fastighets- och villaägare bör uppmuntras i att investera i energieffektiviseringar genom statliga lån med förmånliga villkor. Dessa s.k. nega-watt-lån är teknikneutrala och utökar möjligheten till olika energiåtgärder t.ex. tilläggsisolering av husfasad eller installering av energieffektiva fönster.

Under miljonprogrammet byggdes 25 procent av Sveriges nuvarande bostäder där husen kännetecknas av ekonomisk rationalitet och storskaliga byggnader. Med dåtidens relativt sett låga kvalitetskrav innebär det nu ett gigantiskt underhållsarbete de kommande 10-20 åren. Centerpartiet som prioriterar en hållbar bostadsmiljö ser här en miljömöjlighet då ny energieffektiv teknik kan användas för att kunna sänka den höga energikonsumtionen. T.ex. har stadsdelen Gårdsten i Göteborg från 1970-talet renoverats där energianvändningen för uppvärmning av husen har minskat med 40 procent med hjälp av bl.a. solceller och individuell värmemätning. Ytterligare exempel på energieffektivisering är Hammarby Sjöstad i Stockholm som med ny miljöteknik inom vattenvård, avfallshantering och energihushållning är en förebild för andra städers utveckling av energieffektivisering och en hållbar stadsmiljö.

I vår boendemiljö finns många faktorer som påverkar vår hälsa. En tiondel av svenskarna uppger t.ex. att de inte kan sova ostört på grund av yttre störningar i form av buller och oljud. Centerpartiet vill därför arbeta för en aktiv och genomtänkt planering som kan minska utsattheten för de boende. Inför valet 2006 agerade vi mot den här typen av hot mot hälsan och föreslog att en nationell handlingsplan inriktad på boende och hälsa bör utarbetas.

Boverket beslutade i april 2006 om ändrade byggregler som gäller bullerskydd, energi, hygien, hälsa och miljö samt allmänna regler om byggnader. De har även startat en översyn av bostadsutformning, säkerhet vid användning och brandskydd. (Motion 459)

En god fastighetsstandard prioriteras högt av fastighetsägare, inte minst angående brandskydd. Centerpartiet anser att det är fastighetsägarens ansvar, att förebygga brand och se till att sotning utförs. Det bör även vara flexibla tidsintervall på underhållet med hänsyn tagen till faktorer som ålder på byggnaden och dess grad av användande. Brandskyddskontroll får endast utföras av personer med särskild kompetens t.ex. skorstensfejartekniker. Sotning och brandskyddstillsyn kan utföras vid samma tillfälle. Att i regelverket sänka kravet på kompetens för brandskyddstillsyn är inte aktuellt. En uppfattning bland allmänheten är att brandförsäkringspremierna är för höga. I en marknadsekonomi är det dock aktörerna på marknaden som avgör vilka priser som gäller. Det är därför viktigt att samhället lagstiftningsvägen motverkar konkurrensbegränsningar för alla branscher. (Motion 457)

Centerpartiet vill:

- Sträva efter att ge konsumenten själv möjlighet att påverka i valet av energikrävande produkter i hemmet.
- Fortsätta utveckla energieffektiviseringen av bostadsbeståndet.
- Minska fossila bränslen och sänka energiförbrukningen i bostäderna.
- Verka för en genomtänkt stadsplanering som bland annat minskar utsattheten för buller och dålig luftkvalitet.
- Stimulera energieffektiviseringar i bostäder.
- Arbeta för en hållbar resursanvändning och energieffektiv modern teknik.

SAMHÄLLSPANERING OCH BEBYGGELSEUTVECKLING

Dagens globaliserade samhälle ställer höga krav på en sektorsövergripande helhetssyn där hållbarhet knyts samman med ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter.

Centerpartiet anser att det övergripande målet för samhällsplanering och

bebyggelseutveckling är att utforma människors närmiljöer så att de ger upphov till jämlika och goda sociala levnadsvillkor. (Motion 456, 458, 459)

Plan- och bygglagen är ett stort regelverk som utgör grunden för den decentraliserade och demokratiska planeringen av vår lokala miljö. Det är viktigt att regelverken anpassas och att tillämpningen av regler sker på så sätt som minskar kostnaderna och tidsåtgången för företag och enskilda. De tidigare socialdemokratiska regeringarna har trots åtskilliga utredningar inte förmått förenkla instansordningen. Den parlamentariska PBL-kommittén lade under 2006 bl.a. fram förslag om en förenklad instansordning, som nu fullföljs av alliansregeringen och bifölls av riksdagen våren 2007. Förslaget innebär ökade möjligheter att samordna hanteringen med eventuell miljöbalksprövning.

Staten har en moralisk skyldighet att respektera alla medborgares äganderätt. Centerpartiet anser att expropriation av mark endast bör komma i fråga om synnerliga skäl förekommer. Då ersättningsreglerna i expropriationslagen fick sin nuvarande utformning i början av 1970-talet kommer vi att arbeta aktivt för en översyn av ersättningsregler och nivåer. En utredning har tillsatts med uppgiften att se över såväl frågor om ersättning vid expropriation som frågor om ersättning vid andra tvångsförfaranden. Slutredovisningen sker i juli 2007. (Motion 460)

Det finns idag ett stort intresse bland många människor att köpa mindre lantbruksfastigheter med jord- och skogsbruk. Centerpartiet vill främja denna form av landsbygdsboende och ser gärna att möjligheterna för avstyckning av mindre fastigheter underlättas. Vi förordar däremot inte en generell slopning av förvärvstillstånden. Eventuell förändring i fastighetsbildningslagen (FBL) bör endast tillåtas för utskiften som inte har en naturlig koppling till stamfastigheten. Dessa skiften bör kunna säljas till andra närliggande fastigheter. (Motion 461)

Sverige är ett kustrikt land med stora vattentillgångar. Därmed finns det också många potentiella vattennära bostadsområden. Centerpartiet vill att kommunerna själva ska få besluta om byggande vid strandnära områden. Detta skapar lokal utvecklingspotential och ger kommunerna möjlighet att öka sin attraktionskraft genom vattennära bebyggelse. Centerpartiet menar dock att förändringar måste ske med stor hänsyn till naturvärden.

Centerpartiet vill:

- Utveckla en hållbar bostadspolitik som tar hänsyn till ekologiska, ekonomiska, sociala och kulturella aspekter.
- Att hänsyn tas till fastighetens marknadsvärde vid expropriation.
- Främja landsbygdsutveckling genom att kunna kombinera jord- och skogsbruk eller annan näringsverksamhet med boende.
- Att beslut kring strandskyddet flyttas från Länsstyrelsen till kommunerna.

JORDBRUKSPOLITIK

De gröna näringarna

De gröna näringarna står för en stor del av jobben på landsbygden och ger därmed ett viktigt bidrag till att skapa tillväxt i hela Sverige. Närmare tio procent av BNP och lika mycket av sysselsättningen kommer från verksamheter som har koppling till de gröna näringarna. Med sina unika förutsättningar för hållbar tillväxt kan de gröna näringarna skapa nytt företagande och attraktiva värden i samhället. Ett lantbruksföretag har ofta flera olika inriktningar och få är specialiserade på en enda verksamhet, vilket är en outhärlig tillgång i omställningen mot ett hållbart samhälle. Men för ett livskraftigt småföretagande på landsbygden krävs goda förutsättningar och en stark politisk hållning i jordbrukspolitiken. Centerpartiet tillsammans med partierna i Allians för Sverige, har sedan maktskiftet 2006 arbetat aktivt med att vidareutveckla jordbrukspolitiken. En hjärtefråga som Centerpartiet arbetat hårt för och som nu blir verklighet, är regelförenklingar som minskar de administrativa kostnaderna för företagare med 25 procent. Här kommer Centerpartiet fortsatt att driva frågor som underlättar aktivt och miljövänligt företagande. Vidare har regeringen ändrat så att utbetalningen av gårdsstödet sker det år som stödet avser. Näringens konkurrenskraft ökar ytterligare genom att regeringen nu ser över tvärvillkoren så att samma regler ska gälla i Sverige som i övriga EU. I budgetpropositionen för 2008 kommer alliansregeringen att presentera förslag om hur konkurrensförutsättningarna i näringarna kan förbättras. Här kommer Centerpartiet att uppmärksamma konkurrensvillkoren på skatteområdet, där bland annat dieselskatten behöver ses över, eller motsvarande åtgärder som likställer jordbrukets konkurrenskraft med övriga EU. (Motion 401, 402, 403)

Centerpartiet fortsätter att ha visioner för jordbrukspolitiken och förslag att arbeta med för framtiden, där de gröna näringarnas potential och utvecklingsmöjligheter är centrala begrepp. En modern jordbrukspolitik med miljö, god djuromsorg, säkra livsmedel och tillväxt i fokus

är en politik som erbjuder bättre konkurrensvillkor, som satsar på de yngre generationernas intresse och vilja att driva gröna företag och som ytterligare undanröjer onödiga administrativa kostnader och öppnar upp för lönsamhet. Att tillvarata den kunskap och erfarenhet som personer med utländsk bakgrund besitter, är en tillgång för såväl näringen som den levande landsbygden. Med en politik som ser möjligheter i de gröna näringarna följer viktiga mervärden så som öppna landskap, en levande landsbygd och goda förutsättningar för den biologiska mångfalden. I ett långsiktigt och hållbart grönt Sverige bidrar de gröna näringarna med mat på borden, bränsle i tankarna, värme i husen, bättre trafikmiljöer i städerna, råvaror till industrin, vackra landskap och massor av spännande upplevelser i landsbygdens natur- och kulturmiljö.

Centerpartiet vill:

- Att svenskt jordbruk ska ges likvärdiga konkurrensvillkor med övriga EU.
- Att svenskt jordbruk ska fortsätta att ha en hög profil när det gäller livsmedelssäkerhet, miljö och djuromsorg.
- Att jordbruksnäringen på ett tydligt sätt blir en integrerad del i miljöpolitiken.
- Underlätta för yngre generationer att ta över jord- och skogsbruk och annan näringsverksamhet.
- Att det satsas på småskalig och närproducerad livsmedelsproduktion.
- Värna den svenska konsumentrörelsen för att stärka det civila samhällets roll inom det konsumentpolitiska området.
- Stärka svensk livsmedelsproduktions konkurrenskraft.

EU:s jordbrukspolitik

EU:s jordbrukspolitik är en fråga med lång historia. Redan 1957 beslöt de sex grundarländerna att ha en gemensam politik för alla medlemsstater, en så kallad "Common Agricultural Policy", CAP. CAP skapades för att höja självförsörjningsgraden och säkra livsmedelsproduktionen.

Idag ser situationen inom jordbrukssektorn annorlunda ut. Livsmedelsproduktionen inom EU genererar ett överskott, vilket har hanterats med exportstöd. Vid en översyn år 2003 beslutades att CAP ska gå mot ett hållbart jordbruk med ökad marknadsanpassning, vilket är helt i linje med vad Centerpartiet tycker. Produktionen ska i större utsträckning styras av marknadens efterfrågan och inte av specifika stöd. Bland besluten som fattades var att exportstöden skulle avskaffas, något som ännu inte skett fullt ut men som EU åtagit sig att fullfölja.

Centerpartiets långsiktiga strategi är att det europeiska jordbruket ska klara sig utan stöd. Att avskaffa EU:s stöd till jordbruket måste dock ske i samband med att andra länder, däribland USA, avskaffar sina stöd till jordbruket. EU-kommissionen driver idag den frågan inom ramen för WTO-förhandlingarna och det är en linje som Centerpartiet ställer sig bakom. Centerpartiet har däremot sagt att EU inte ensidigt kan avskaffa sina stöd till jordbruket. Detta skulle leda till att den europeiska produktionen slås ut av subventionerade produkter från till exempel Sydamerika och USA.

Centerpartiet jobbar för ett EU som är ”smalare men vassare” och när jordbrukspolitiken nu går mot en marknadsanpassning ger det utrymme att fokusera på de frågor som vi tycker är viktigast. Samtidigt är det viktigt att de jordbrukspolitiska spelreglerna förblir gemensamma för EU:s bönder. Ett CAP som inriktar sig mer på miljöhänsyn, öppna landskap och livsmedelssäkerhet bevarar värden som marknaden inte kan hantera, men som samhället värdesätter och därmed är med och betalar. Grunden är dock att ha ett konkurrenskraftigt jordbruk som producerar säkra livsmedel av hög kvalitet. Samtidigt står vi inför en energiomställning i Sverige och Europa som kräver stora arealer. Här ser Centerpartiet en öppning och möjlighet för landsbygdsföretagen att vara offensiva genom att utveckla produkter och tjänster. Låter vi efterfrågan och behovet av energi styra, kan delar av livsmedelsproduktionen och de EU-stöd som inte genererar ett aktivt brukande av jorden ersättas. Samtidigt kan det bli ett naturligt sätt att fasa ut stöd när energigrödor konkurrerar med livsmedel. (Motion 406)

I den andra delen av EU:s jordbrukspolitik ligger det nya Landsbygdsprogrammet som gäller 2007-2013. Här har Alliansregeringen prioriterat en hög miljöambition, fokuserat mer på sysselsättning, småföretagande, investeringar och entreprenörskap och riktat sig mer mot landsbygdens utveckling i helhet. Det handlar om att stimulera affärsutveckling, erbjuda möjlighet till kompetensutveckling och stödja investeringar. Centerpartiet ser positivt på denna strategi eftersom målsättningen är att värna den moderna landsbygden och dess utveckling. (Motion 407)

Vi vill ha en levande landsbygd med gröna näringar som står sig väl i konkurrensen med övriga Europa och vågar satsa på nya hållbara miljöalternativ. För att uppnå detta har Alliansregeringen framhållit behovet av en långsiktighet som skapar stabila spelregler och trygghet för dem som påverkas av besluten. Centerpartiet har tidigare uppmärksammat de ekonomiska svårigheter som kan drabba enskilda företagare när regler och förutsättningar för

stöd ändras, och för att undvika detta krävs långsiktighet och tydlighet. Vi vill ersätta politisk detaljstyrning med ett helhetstänkande som fullt ut tar tillvara de möjligheter som finns inom företag med jord och skog som bas. Ett led i detta är att införa ett likaersättningsystem, så kallad flat rate. Det är en naturlig del i marknadsanpassningen eftersom produktionen i större utsträckning styrs av vad som efterfrågas på marknaden. Dessutom minskar det regelbördan för jordbruket. Med det här systemet blir arealstödet detsamma per hektar oavsett om marken ligger utanför Paris eller Sala. Alliansregeringen arbetar aktivt med den översyn som EU:s jordbrukspolitik genomgår under kommande år. Genom tidiga inspel i processen kring hur vi vill utforma jordbrukspolitiken även efter 2013, får vi långsiktighet i verksamheten och människor som vågar tillvarata landsbygdens potential och satsa på nya hållbara miljöalternativ.

Centerpartiet vill:

- Att EU:s skyddstullar gentemot omvärlden successivt avvecklas och frihandel förespråkas.
- Att EU:s mjölkkvoter ska avskaffas.
- Att CAP ska inriktas mer mot biologisk mångfald, öppna landskap och livsmedels-säkerhet.
- Att arealstödet ska vara det samma per hektar inom hela EU, så kallad flat rate.
- Att marknads efterfrågan på hållbar energi öppnar upp för en naturlig utfasning av subventioner.
- Att EU:s spelregler ska genomsyras av ett långsiktigt tänkande. De jordbrukspolitiska spelreglerna måste förbli gemensamma för EU:s bönder.

Djurskydd

Den svenska synen på djurskydd och djurhälsa präglas av höga ambitioner, att djuren mår bra och behandlas väl är ett ansvar som vi människor måste ta. Sveriges djurskyddslagar och lantbrukarnas djuromsorg har länge legat långt fram i sak och internationellt sett. Sedan 2006 har vi en Alliansregering som vill se ett fortsatt starkt djurskydd, men en minskad byråkrati och bättre förutsättningar att satsa på det lokala djurskyddsarbetet. En första del i detta arbete är nedläggningen av Djurskyddsmyndigheten. Genom en helhetssyn där lokalkännedom, flexibilitet och djurens väl sätts framför cm och mm-regleringar, blir djurskyddet bättre och utvecklas.

Det är viktigt att Sverige aktivt arbetar för att förbättra djurskyddet inom EU, så att ambitionsnivån i övriga EU höjs. Att ta hänsyn till både djur och miljö vid produktion av livsmedel är något som vi är bra på i Sverige och bör dela med oss av. Genom allt högre

ambitioner i övriga EU stärks också den svenska konkurrenskraften. Även i andra internationella sammanhang där behov och möjlighet finns bör Sverige trycka på vikten av ett starkt djurskydd. Sverige ska stödja det arbete som pågår i EU för att starta ett europeiskt djurskyddscenter och arbeta för att detta center ska placeras i Sverige. (Motion 404)

I Sverige har vi valt att ha en stark djurskyddslagstiftning där exempelvis slakt utan bedövning inte är tillåtet ur djurskyddssynpunkt. Vi vill inte tumma på djurskyddet men ser möjligheter i att fortsatt undersöka och utveckla olika metoder för hur slakt kan utföras i Sverige. (Motion 405)

En väl fungerande veterinärorganisation över hela landet, med en tillfredsställande jourverksamhet är grunden i ett gott djurskydd. Detta eftersom lantbrukaren på så sätt kan få hjälp med sjuka djur både helger och nätter. Vikten av en väl fungerande verksamhet visar sig också i vårt globaliserade samhälle med de risker som finns för utbrott av smittsamma djursjukdomar, som fågelinfluensa, salmonella, mul- och klövsjukan med flera.

Djurförsök ska användas restriktivt. Alliansregeringen har satsat 10 miljoner under 2007 på forskning om hur vi kan öka djurskyddet och hitta andra metoder än djurförsök för att uppnå goda och säkra forskningsresultat. Det kan dock finnas områden där djurförsök fortfarande är motiverat, exempelvis inom läkemedelsindustrin och vid bedömning av kemikaliers miljörisker. När djurförsök har använts ska den informationen tillhandahållas konsumenten.

Centerpartiet vill:

- Att lokalkännedom och djurens väl sätts framför standardiseringar och centimeter-regleringar.

Sund och säker mat

Mat är inte vilken produkt som helst, den är ett viktigt led i vår välfärd. Mat som är producerad utifrån våra svenska miljö- och djurskydds krav leder inte enbart till konsumenters trygghet kring vad de får i sig, utan leder också till andra mervärden så som bevarandet av vårt landskap och minskade transportavstånd. Ett led i konsumentens trygghet och makt att göra aktiva val och som främjar valfriheten är kunskap och tydlig information och konsekvent märkning. Centerpartiet förespråkar därför en tydlig märkning som visar exempelvis produktionsland, förekomsten av genmodifierade produkter, antibiotika, industriellt framställda transfetter, färgämnen och andra tillsatser. Vi ser positivt på att

industrin själva är aktiva och tar fram positiv märkning, men reglerna får inte göra det omöjligt för den lilla producenten att bedriva verksamhet.

Tydlig information och kunskap om vad våra livsmedel innehåller är viktiga redskap i arbetet för ökad hälsa men också en säkerhet för allergiker. Att ha en tydlig märkning på en rad andra områden som kvalité och miljöpåverkan skapar dessutom en konkurrensfaktor. Ett starkt konsumentled som kräver tydlig information och är aktiva i sina val, kan driva på en utveckling och förändring bättre än förbud. (Motion 408, 409, 410)

Genmodifierade organismer, GMO innebär många möjligheter men kan också innebära risker för såväl människors och djurs hälsa som för den biologiska mångfalden och miljön. Förändringen som tilldelas grödor är i första hand ökad tolerans, näringstillskott eller produktivetsförbättrande egenskaper. GMO kan rätt använd vara en tillgång. Dock krävs det en ständig forskning och uppdatering som gör att ett ställningstagande kan göras utifrån vad som är tekniskt möjligt och etiskt och miljömässigt rimligt. Centerpartiet har valt att tillämpa försiktighetsprincipen i GMO-frågan med anledning av de risker som också följer med genmodifiering och där effekterna inte alltid är kända.

Sverige är en del av en globaliserad marknad där GMO-produkter förekommer, vilket ökar behovet av forskning, kunskap och tydliga regler för hantering och ansvarsfördelning. Forskningen bör ha stor transparens och öppenhet så att oberoende parter kan bedöma eventuell påverkan av genmodifierade grödor. Centerpartiet är inte främmande för att det i framtiden används GMO i kommersiell odling inom såväl jord- som skogsbruk. Dock är grundförutsättningen att gentekniken tillför påtaglig nytta. Om GMO används måste man även kunna visa på en minskad miljöbelastning. En förutsättning är en tydlig lagstiftning som klargör framför allt ansvaret för producerande, förädlade och säljande företag. Här krävs exempelvis restriktioner på patentering, där patent på liv och enskilda gener inte ska vara tillåtet. Noteras bör också att GMO kan användas för industriändamål och det bör då rimligtvis finnas andra krav på dessa produkter än på livsmedel. (Motion 411)

Samhället har ett ansvar att visa gott omdöme och föregå med gott exempel vid offentlig upphandling av exempelvis livsmedel. Genom att vid upphandling utgå från krav på miljö- och hälsofrämjande produkter, kan efterfrågan på sunda och säkra livsmedel öka och näringsens framtid säkras. Genom tydliga målsättningar för verksamhetens miljöarbete och

utbildningsinsatser för personal kring hållbar utveckling kan den offentliga upphandlingen verkligen göra skillnad. (Motion 412)

Centerpartiet vill:

- Förespråka en tydlig positiv märkning av livsmedel som gör att konsumenten kan göra aktiva val.
- Att forskning kring GMO bör ha stor transparens och öppenhet så att oberoende parter kan granska och bedöma eventuell påverkan av genmodifierade grödor.
- Vara öppna för att det i framtiden kan användas GMO i kommersiell odling inom såväl jord- som skogsbruk. Dock ska gentekniken tillföra påtaglig nytta och försiktighetsprincipen fortsatt gälla.
- Att patent på liv och enskilda gener inte ska vara tillåtet.
- Att kommun och landsting vid upphandling av livsmedel ställer krav på miljöhänsyn och att maten är producerad enligt svenska regler.

SKOGSPOLITIK

Skogsbruk

Ett hållbart och livskraftigt skogsbruk är en viktig komponent för ekonomisk tillväxt i Sverige och näringen måste fortsätta att utvecklas. Välskött skog är viktig, inte bara utifrån ett samhällsekonomiskt perspektiv, utan även för att bejaka naturvärdena i skogen.

Alliansregeringen ser potential i skogsnäringen och sedan maktskiftet 2006 har skogsfrågorna därför samordnats så att de nu har en tydlig hemvist under Jordbruksdepartementet, en förändring som Centerpartiet välkomnar. Produktionsvärdet i skogsindustrin i Sverige är 185 miljarder och näringen är av stor betydelse för svensk landsbygdsutveckling och sysselsättning genom sin lokalisering. Med en global energiomställning och bättre villkor för företagandet framför oss och en tradition av skogsbruk och kunnande i ryggen finns det stora potentialer för skogsnäringen. Detta tillsammans med nya klimatförhållanden ställer krav på en god och hållbar skogsskötsel, där metoder för röjning, underhåll och föryngring måste säkra goda produktionsförhållanden och vara hållbara för framtiden. I Sverige har vi skoglig forskning, utbildning och rådgivning av god kvalitet. Detta ger en bra grund för framtida metodutveckling inom såväl föryngringsfrågor som skogsskötsel och alternativa avverkningsmetoder. (Motion 413)

En utveckling mot fler självbärande småskaliga skogsbruk skulle gynna småföretagandet och ett aktivt brukande, vilket är i linje med Sveaskogs uppdrag. Därför förespråkar Centerpartiet att en utförsäljning av statlig skog sker i småposter till aktiva skogsbrukare och skogsföretag.

Stormen

Stormarna Gudrun och Per som drabbade Sverige under 2005 och 2007 skapade stor förödelse för människor, företag samhällsfunktioner och natur. Omkring 87 miljoner kubikmeter skog fälldes i de två stormarna och skogsnäringen har lidit stora förluster där generationers arbete har gått förlorat. Efterverkningarna på skogen har varit flera där framförallt granbarkborrens spridning har visat sig bli ett stort problem som hotar stora arealer skog. Alliansregeringen har anslagit 26 miljoner kronor till Skogsstyrelsen för att intensifiera övervakning av insektsskador och för att ge rådgivning till drabbade skogsägare. Ytterligare 30 miljoner kronor har avsatts till Vägverket för att åtgärda körskador på enskilda vägar och skogsmark som uppkommit till följd av stormarna Gudrun och Per. Vad gäller rensning av naturreservat, har Länsstyrelsen makten att fatta beslut på lokal nivå, så länge det inte rör sig om biotopskyddad skog. Stormarna har också väckt frågan om framtidens skogsbruk och behovet av riskspridning för att undvika framtida katastrofer. Här har regeringen infört en möjlighet att föra över skogskonton och skogsskadekonton i samband med generationsskiften. På så vis kan man efter exempelvis stormskador balansera medel för att hantera ett antal kommande år med stora utgifter för skogsvård och låga virkesintäkter (Motion 417)

Centerpartiet vill:

- Ett hållbart och livskraftigt skogsbruk är en viktig komponent för ekonomisk tillväxt.
- Att skogens betydelse som energiproducent uppmärksammas.
- Att det statliga ägandet av skog ska minska.

BIOLOGISK MÅNGFALD

Biologisk mångfald utgörs av den mosaik av naturtyper och livsmiljöer som finns i landskapet och som är viktiga förutsättningar för livet och en hållbar utveckling. Skogar, hagar, ängar och vattendrag är alla nödvändiga livsmiljöer för olika djur- och växtarter. För en fortsatt rik biologisk mångfald där arter kan fortleva långsiktigt och med livskraftiga bestånd, krävs därför dessa naturtyper och landskap. Med förändrade klimatförhållanden ökar behovet av att belysa hur våra arter påverkas. Centerpartiet ser ökad kunskap som ett viktigt verktyg för att

se hur naturvården kan behöva förändras och anpassas för arternas fortlevnad under nya förhållanden.

Biologisk mångfald och samspelet i olika typer av ekosystem är av grundläggande betydelse för människans livsvillkor. Skogarna, kusterna, vattendragen och grundvattnet är alla viktiga förutsättningar för livet och en hållbar utveckling. Skyddet av den biologiska mångfalden är en hörnsten i alliansregeringens miljöpolitik. Målet om att hejda förlusten av biologisk mångfald står fast. Till skillnad mot den förra regeringens ensidiga politik, där förstärkning av privat mark var centralt i arbetet med biologisk mångfald, vill Centerpartiet ha ett aktivt brukande där vi förordar naturvårdsavtal och bättre tillvaratar mark- och skogsägarnas kunskaper och drivkrafter. Arbetet för biologisk mångfald ska vara en del av ett aktivt naturbruk. Den länsvisa fördelningen av de skogliga reservaten fram till 2010 är dock sedan tidigare fastställda av respektive länsstyrelse.

Idag sker det formella skyddet i form av biotopskydd, naturvårdsavtal och naturvårdsområde. Dessutom tar enskilda skogsägare ett stort ansvar för naturvården genom frivilliga avsättningar som är av stor omfattning, och som Centerpartiet ser positivt på. En översyn av expropriationslagen pågår för närvarande, där Centerpartiet kommer att bevaka äganderättens ställning. Vi vill att äganderätten ska stärkas i svensk grundlag och följas av ett helt annat synsätt från statsmakternas och myndigheternas sida, som baseras på ökat samarbete och samverkan.

Genom ökad delaktighet kan naturlandskapet och dess mångfald vinna flera fördelar eftersom brukande och skötsel är en viktig del i främjandet av biologisk mångfald. Centerpartiet förordar nya lösningar i de fall där reservatsbildningar påverkar den skyddsvärda biotopen negativt. Genom naturvårdsavtal eller intrångsersättningar framför inköp av mark, ökar den lokala delaktigheten och ansvaret för vårt naturliv. Här bör dock ersättningsnivåerna ses över, liksom skattereglerna vid tvångsmässig försäljning. (Motion 414, 415, 416)

Impediment är områden där virkesproduktionen är mindre än 1 m³sk/ha, t.ex. hällmarker, mossor och kärr. Enligt Skogsvårdslagen är det förbjudet bedriva skogsbruk (avverkning, skogsvårdsåtgärder och gödsling) på skogliga impediment som är större än 0,1 hektar. I internationella jämförelser ska det framgå att Sverige i tillägg till de formellt avsatta områdena också de facto har skyddat impediment för naturvårdsändamål.

Centerpartiet vill:

- Se ökad kunskap som ett viktigt verktyg för att se hur naturvården kan behöva förändras och anpassas för arternas fortlevnad under nya förhållanden.
- Naturvårdsavtal för skydd av värdefulla områden förordas framför exempelvis naturreservat, och Natura 2000-områden.
- Hitta nya lösningar i de fall där reservatsbildningar påverkar den skyddsvärda biotopen negativt.
- Att naturreservat aldrig ska kunna bildas mot den enskilde markägarens vilja, utom vid yttersta undantagsfall.
- Att expropriationslagen inte ska användas vid reservatsbeslut.
- Att det fortsatta arbetet för en rik biologisk mångfald genomsyras av lokal delaktighet och en ökad hänsyn till mark- och skogsägarnas kunskap.
- Att impediment med höga naturvärden ska räknas in i svenska miljömål och internationell miljöstatistik.

FISKE- OCH JAKTPOLITIK

Fiske

Östersjön och Västerhavet är två stressade hav på grund av övergödning, hårt fisketryck och utsläpp av miljögifter. För att i framtiden klara en livskraftig fiskenaering som bidrar till sunda livsmedel och en levande landsbygd, är friska och levande hav och sjöar en nödvändighet. Problemen i havsmiljön är gränsöverskridande mellan både sektorer och nationer. Därför måste hela samhället ta ett större ansvar och motverka de miljöproblem som drabbar våra vatten. Alliansregeringen har som en av sina prioriterade miljöfrågor att skapa en nationell havspolitik för Östersjön och Västerhavet, så att problemen hanteras kraftfullt med en helhetssyn, där alla berörda näringar är involverade. Det internationella arbetet måste intensifieras. Bland annat har regeringen instiftat en särskild post för havsmiljön i statsbudgeten och avsatt en halv miljard kronor för havsmiljöinsatser i Östersjön och Västerhavet fram till år 2010. Vidare har behovet av ett mer utvecklat samarbete kring Östersjön identifierats, något som Centerpartiet länge drivit genom förslaget om en ”Östersjöregering”, där vi efterfrågar gemensamma regler och handlingskraft.

Den gemensamma fiskepolitiken, och därmed fisket i Östersjön och Västerhavet måste bedrivas på ett långsiktigt hållbart sätt, i fråga om utnyttjandet av fiskeresurserna. I annat fall har varken fiskbestånden eller fiskenaeringen någon framtid. Centerpartiet arbetar för att införa fiskedagar som varje yrkesfiskare ska kunna disponera fritt över året. På så vis överläts

det till den enskilde fiskaren att själv besluta när förhållandena är bäst för att fiska. För Centerpartiet är detta en kombination av två goda förslag om hållbart fiske och federalism.

Vattenbruk

Sverige är det land i Norden med flest sjöar och längst kuststräcka men minst vattenbruk. Här ser alliansregeringen en stor potential för tillväxt och företagande vid såväl kust som inland. Den Europeiska Fiskefonden öppnar för ytterligare möjligheter med sina stöd inom vattenbruk. Genom att utveckla småskalig fiskeodling som genererar sysselsättning och livsmedel, skapas samtidigt ett bra komplement till havsfisket. I det här sammanhanget vill Centerpartiet understryka vikten av att skapa goda förutsättningar för att kunna bo och verka i skärgården. Detta inkluderar att underlätta för generationsskifte i fiskenäringen. Vidare tittar regeringen närmare på möjligheterna att utveckla fisketurismen, där kreativa lösningar kan skapa goda förutsättningar för såväl näringsidkare som ägare till fiskevatten.

Centerpartiet vill:

- Vara en drivande kraft i att den nationella havsmiljöstrategin genomsyras av en helhetssyn.
- Att småskalig fiskeodling ska utvecklas och uppmuntras.
- Titta på miljövinster av en fiskefond med fiskevårdsavgift.

Jakt

Jakten är ett viktigt redskap för att hålla naturens viltstammar på en lämplig nivå, det är även en viktig rekreationsform för många svenskar. En hållbar balans i viltfrågorna är viktigt för såväl människor som djurliv. Sedan maktskiftet 2006 har Alliansregeringen arbetat aktivt med flera jaktfrågor. Djurägares möjligheter att skydda sina tamdjur om de blir angripna av rovdjur har förstärkts genom ett tillägg till paragraf 28 i jaktförordningen. Frågan om det regionala inflytandet över rovdjurspolitiken har aktualiserats. Målet för regeringens rovdjurspolitik är att ha livskraftiga rovdjursstammar och en trovärdig politik som tar hänsyn till dem som verkar och bor där rovdjur finns. Det är i denna riktning man har verkat och Centerpartiet ställer sig bakom detta synsätt. (Motion 418, 419, 420, 421)

Liksom vi förvaltar älgstammen så att den inte orsakar stora skador på skogen, finns anledning att förvalta vissa andra djurarter så att de inte skadar havsmiljön. Art- och habitatdirektiven ses över fram till 2010 inom EU, vilket är positivt eftersom förutsättningarna i vissa fall har ändrats sedan 1970-talet och nya behov har uppstått. Idag kan Länsstyrelsen eller Naturvårdsverket lämna tillstånd till jakt även under andra tider för att

förebygga eller minska skador från vilt som drabbar bland andra jordbrukare. När vargstammen har uppnått en tillräckligt livskraftig nivå, så ska licensjakt på varg kunna ske.

(Motion 422)

Centerpartiet vill:

- Att Sverige ska ha en livskraftig rovdjursstam och en rovdjurspolitik som tar hänsyn till dem som bor och verkar där rovdjur finns.
- Att skyddsjakten ska ses över i samband med art- och habitatdirektivens översyn för att bättre anpassas till dagens förutsättningar och behov.
- Att rätt till beslut om skyddsjakt på varg överförs från Naturvårdsverket till regional nivå.
- Att möjligheten till licensjakt på varg utreds med ambitionen att få till stånd en liknande licensjakt på varg så som den som finns på björn.

Riksstämman beslutade:

- att anta ovanstående politiska punkter
- att lägga partistyrelsens ovanstående text till handlingarna
- att motionerna 401 – 463 anses besvarade